

Can&Partner Hukuk Bürosu
Mansurođlu Mh. 288/7 Sk. No:5
Yücel Apt. B - Blok K:3 D:12
Bayraklı / İZMİR
(0232) 464-6710
info@can-partner.com
www.nevincan.av.tr

7 ANAHTAR: BUCKMINSTER YASASI UYGULANMALI ARABULUCULUK, HUKUK DAVALARI İÇİN BİR ÖNKOŞUL HALİNE GETİRİLMELİDİR

Buckminster Yasası, hayatını "DÜNYAYI İŞLER HALE" getirme konusuna aday olan fütirist ve mucit R. Buckminster Fuller'dan türemiştir.

İlkesi: "Mevcut gerçeklikle savaşarak hiçbir şeyi değiştiremezsiniz. Bir şeyi değiştirmek için eski modeli ortadan kaldıran yeni bir model oluşturun." olmuştur.

Davalar, para, risk, enerji, stres ve zaman açısından maliyetlidir. Bazı yargı sistemleri arabuluculuğu, örneğin eğitim vererek, avukatlara mesleki taahhütlerde bulunarak ve arabuluculuğun kullanmaması nedeniyle yaptırımlar uygulayarak teşvik eder. Bazıları işe yarar, çoğu ise işe yaramaz.

Birçok Ülkedeki direnç nedeniyle, arabuluculuk, davalara nazaran "daha az kullanılan bir alternatif" olmaya devam etmektedir. Henüz arabuluculuk ve dava arasında bir denge kurmayı başaramadık. Eğer bu başarılırsa, arabuluculuk çok daha sık denenirdi.

En büyük BM örgütlerinden UNICEF yetkilileri yakın zamanda kamuoyunda ARABULUCULUĞUN anlaşmazlıkların çözümünde ilk adım olması gerektiğini duyurdular. Ancak, gerçek şu ki milyonlarca davacı, arabuluculuk yolunu denemiyor, uzak duruyor. Bu nedenle eski modeli yenileyen yeni bir model bulmalıyız.

Peki bu model nasıl olmalı?

1. İki yönlü kamu politikasını benimseyin: arabuluculuk kurumu + yetkili arabuluculara erişim

Bu, arz ve talebi basit ve pragmatik bir şekilde basitleştirirken erişim engellerini kaldırarak arabuluculuk sisteminin adalet sistemlerine entegrasyonunu içerir:

Tüm hukuk davalarının öncesinde profesyonel bir arabulucunun uyuşmazlık yaşayanları anlamalarına ve gerektiğinde arabuluculuğa erişmelerine yardımcı olan resmi bir adım olması teşvik edilmeli.

Arbuluculuk yoluna başvurma konusunda hiçbir baskı olmamalı. Yargı alanının gereksinimlerine ve koşullarına uyum sağlayan bu adım, bilgilendirme, danışma, düzenleme veya ilk temastan eksiksiz bir ilk arabuluculuk oturumuna kadar uzanabilir.

Ayrıca,

Profesyonel standartları koruyarak yüksek kaliteli arabuluculuk hizmetleri sağlamak için adımlar atarak arzı yükseltin; buna arabulucuların, müvekkillerini temsil eden avukatların ve hatta hakimlerin asgari eğitimi ve akreditasyonu da dahildir.

2. Adım adım ilerleyin ve ilerlemeyi ve sonuçları kontrol edin ve izleyin

Talebin yaratılması kademeli olarak gerçekleştirilebilir. Kaliteli arabuluculuk altyapısı sunuldukça, bazı dava türleri için arabuluculuk adımını uygulamaya koymanın ve genişletmenin önemli faydaları olacaktır.

Arbuluculuğu anlama ve arabuluculara erişme hakkı, oldukça açık, basit ve daha az maliyetlidir. Ancak garip bir şekilde, çok az sayıda yargı alanı bu tür sistematik bir prosedürü dava taraflarına sunmaktadır. Bunun gerçekleştiği İtalya ve Türkiye gibi ülkelerde bilgilendirilen tarafların yüksek bir oranı arabuluculuğu tercih etmektedir.

Arbuluculuk sayısı hızla artıyor, kullanıcıların memnuniyeti yüksek, şikayet sayısı da bu orana göre düşük. Bu yargı bütçesinde önemli tasarruflar sağlamaktadır.

Arabuluculuğun farklı yargı sistemlerinin bireysel ihtiyaç ve koşullarına uyarlanması çok önemlidir. Arabuluculuk süreci, başlangıçta bazı olay ve dava türleri için daha uygun olabilir. Bu şekilde, deneyim ve veriler toplanıp analiz edilebilir ve ona göre arabuluculuğu diğer dava türleri için de uygulanabilir.

3. Profesyonel arabulucular modelinin uygulamasında ısrar etmek

Bir model tüm gereksinimleri karşılamaz. Ancak, iki ortak başarı faktörü vardır. İlk olarak, taraflar ve yasal temsilcileri profesyonel arabulucu ile fiziksel olarak veya online (çevrimiçi) arabuluculuk araçlarını kullanarak buluşmalı ve bilinçli bir karar vermelidir.

İkincisi, bu toplantı, arabuluculuk adımının yalnızca arabuluculuk hakkında bilgilendirici bir toplantı olup olmadığına veya ilk arabuluculuk oturumuna sorunsuz bir şekilde yönlendirilip yönlendirilmediğine bakılmaksızın profesyonel bir arabulucu tarafından yürütülmelidir.

Arabuluculuğun sonuçları, uyuşmazlık yaşayan taraflar tarafından tam olarak anlaşılmalıdır. Sadece deneyimli bir arabulucu sürecin anlaşılmasını etkili bir şekilde sağlayabilir ve gelen soruları cevaplayabilir. Deneyimlerimiz şunu gösterdi ki, arabuluculuk bilgilendirme oturumlarında, arabuluculuk konusunda bilgileri tam aktaramayan veya deneyimsiz bir arabulucu tarafından yürütülen arabuluculuk süreçlerinde, tarafların beklentilerinin önemli ölçüde azalabileceğini göstermiştir.

4. Yeterli kamu yatırımı sağlamak

Geçici çözümler sunan kararlarla dolu birçok davanın verdiği yargı bütçesindeki masrafın, arabuluculuk adımının düşük maliyeti ile tasarruf edilebileceği ve hatta önemli bir getiri sağlayan bir yatırım olarak dahi görülebilir.

Bu halihazırda düşük olan maliyetler, ödeme gücüne dayalı hizmet ücretine, sabit, düşük ücretler veya her ikisi yoluyla daha da azaltılabilir. Çevrimiçi arabuluculuk da bu konuda çok yardımcı olabilir.

Bakanlıkların ve Adalet Bakanlıklarının yargı hizmetleri sağlarken oluşan maliyeti, arabuluculuktaki maliyetini çok aştığına ve arabuluculuk oturumlarının, tarafların anlaşmazlıklarını çözme

ihtimalinin yüksek olması nedeniyle yargı bütçesini önemli ölçüde azalttığına ikna etmek mümkün olacaktır.

Bazı karşılaştırma istatistikleri mevcuttur. Örneğin, arabuluculuğun idari ve mahkeme maliyetlerinin yanı sıra taraflar için zaman ve maliyet tasarrufu sağladığı ve arabuluculuğun tarafları için memnuniyet oranını arttırdığı bilinmektedir. Arabuluculuk halihazırda dünyanın birçok ülkesinde mahkemelerde görülen davaların % 1'inden daha azını çözmek için kullanılmaktadır.

Buckminster yasasının uygulanması, tarafların arabuluculuk yolunu denemeleri için herhangi bir baskı veya zorlama olmadığı anlamına gelir. Diğer bir anlatımla arabuluculuk süreci sonunda anlaşmak zorunlu değildir.

Çünkü tek gereksinimi süreç taraflarına arabuluculuğu anlama ve uyuşmazlığın çözümünde profesyonel bir arabulucu ile bir araya gelerek bu süreç vesilesiyle bilinçli bir karar verme fırsatı vermektir.

Sonuç

Taraflar, istedikleri takdirde arabuluculuk yolunu seçme hakkına sahip olmalıdır. Bu hak, onlara arabuluculuğu nasıl çalıştığını ve kendileri için hangi avantajı sağlayabileceğini anlamaları için sağlanmalı ve onları arabuluculuk konusunda süreç hakkında gerekli eğitimler/bilgiler verilmelidir. Taraflar aydınlatmadan mahkemeye başvurmalarına izin verilmemeli. Bu sayede yargı bütçesi de azalacak, arabuluculuk için uygun olmayan davalarda ise yargı sisteminin etkinliği artacak ve herkes için daha hızlı ve daha tatmin edici bir yargı sisteminin gelişmesine yol açacaktır.

Buckminster yasasının dünya çapındaki süreç sistemlerine uygulanması, değer yaratan, iyi çalışan, verimliliği artıran, maliyetleri düşüren, riskleri azaltan ve mantıklı yeni bir yasal modele yol açmaktadır.

<https://www.imimediation.org/2020/07/20/7-keys-government-make-mediation-a-prerequisite-to-civil-litigation-apply-buckminsters-law/> sitesinde yayınlanan yazı, yazarları Manon Schonewille, Constantin-Adi Gavrilă & Leonardo D'Urso'nun izinleri alındıktan sonra tercüme edilmiş ve yayınlanmıştır.